

PROGRAM WYCHOWAWCZY BIBLIOTEKI SZKOLNEJ

ZESPOŁU SZKÓŁ W CZEMIERNIKACH na rok szkolny 2016/17

Biblioteka szkolna jest częścią organizmu szkoły uczestniczącą w realizowaniu programu nauczania i wychowania. Jednocześnie jest ogniwem ogólnokrajowej sieci bibliotek i systemu biblioteczno-informacyjnego resortu oświaty i wychowania.

Obecnie status biblioteki szkolnej i nauczyciela bibliotekarza wyznaczają przepisy oświatowe i bibliotekarskie. Według Ustawy o systemie oświaty szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom i nauczycielom możliwość korzystania z biblioteki. Natomiast w Ustawie z dnia 27 czerwca 1997r. O bibliotekach stwierdza się, że „biblioteki szkolne oraz biblioteki innych placówek systemu oświaty służą realizacji programów nauczania i wychowania, edukacji kulturalnej i informacyjnej dzieci i młodzieży oraz kształceniu i doskonaleniu nauczycieli. W tym celu w każdej szkole publicznej jest prowadzona biblioteka szkolna”.

Program nawiązuje do misji, wizji, Statutu i Programu Wychowawczego Szkoły, opiera się również na celach, jakie powinna realizować biblioteka szkolna.

Misja biblioteki szkolnej polega na udostępnianiu książek i innych źródeł informacji, a także na świadczeniu usług, które ułatwiają wszystkim członkom społeczności szkolnej rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i efektywnego korzystania z informacji w różnych postaciach i za pośrednictwem różnych mediów.

Nawiązując do Programu Wychowawczego Szkoły opiera się o główny cel jakim jest osiągnięcie przez uczniów określonego zespołu cech oraz postaw, umożliwienie wszechstronnego rozwoju intelektualnego, emocjonalnego a także społecznego.

W procesie wychowania należy uczyć szacunku do tradycji narodowych, przygotowywać do życia w społeczeństwie, wyrabiać postawy twórcze i kreatywne. Ważnym elementem pracy biblioteki jest umożliwienie uczniom zdobywania wiedzy i umiejętności potrzebnych do kontynuacji nauki, do dalszego samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie edukacyjnym. Nauczyciele bibliotekarze biorą czynny udział w działaniach wychowawczych. Tworząc program wychowawczy biblioteki szkolnej należy uwzględnić rolę bibliotekarza, który pełni funkcję wychowawczą oraz funkcję koordynatora edukacji samokształceniowej. Odwołując się do manifestu bibliotek szkolnych należy zwrócić uwagę na to, iż biblioteka ma kształtować wśród młodzieży umiejętność uczenia się przez całe życie, rozwijania wyobraźni, korzystania z dóbr kultury, przygotowania się do roli odpowiedzialnych ludzi funkcjonujących w społeczeństwie europejskim. Dzięki współpracy całej społeczności szkolnej należy tworzyć takie metody działalności wychowawczej, które zaspokoją potrzeby młodzieży.

I. MISJA BIBLIOTEKI SZKOLNEJ.

Biblioteka pełni rolę szkolnego centrum edukacji i informacji.

II. WIZJA: ZADANIA NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA.

- gromadzenie, opracowanie, konserwacja i selekcja zbiorów,
- tworzenie i modernizacja warsztatu informacyjno-wyszukiwawczego biblioteki,
- udostępnianie zbiorów (do domu i na lekcję) oraz podejmowanie innych działań na rzecz rozwijania zamiłowań i zainteresowań czytelniczych uczniów dbając o ich indywidualizację,
- planowanie, organizowanie i przeprowadzanie zajęć z zakresu edukacji czytelniczej i medialnej,
- doskonalenie warsztatu swojej pracy,
- umożliwienie czytelnikom korzystania ze zbiorów multimedialnych,
- dostosowanie biblioteki do nowoczesnych wzorców

III. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Nauczyciel-bibliotekarz jako:

- nauczyciel i wychowawca
- doradca
- animator kultury
- opiekun

IV. CELE PROGRAMU

- kształtowanie kultury czytelniczej i wzbogacanie kultury humanistycznej,
- kształtowanie postaw moralnych, zdrowego stylu życia i systemu wartości
- wprowadzanie w technologię pracy umysłowej jako przygotowanie do kształcenia ustawicznego
- uwrażliwienie na piękno literatury i sztuki,

Realizacja programu powinna przyczynić się do rozwijania osobowości wychowanków, ich logicznego myślenia i twórczego wykorzystywania dostępnych danych, uczenia się, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, opanowania umiejętności dobrego komunikowania się, budowania pozytywnego obrazu własnego „ja”, wspierania ucznia w odnajdywaniu swojego miejsca w grupie rówieśniczej i nawiązywania pozytywnych kontaktów z innymi osobami, budowaniu poczucia jego przynależności do rodziny, społeczności lokalnej, regionu, kraju i Europy przez poznawanie dziedzictwa kulturowego, obyczajów i tradycji. Realizacja proponowanego programu wychowawczego powinna być okazją do stworzenia możliwości odnalezienia się dla zagubionych w świecie wartości i pozyskania wskazówek do samowychowania, w dążeniu do stania się wartościowym człowiekiem, pełnym poczucia własnego bezpieczeństwa i własnej wartości oraz godności ludzkiej.

I. KSZTAŁCENIE KULTURY CZYTELNICZEJ I POSTRZEGANIA KSIĄŻKI JAKO WARTOŚCI

CELE SZCZEGÓŁOWE

- wyrabianie nawyku korzystania z książki i czasopisma
- zapoznanie uczniów z podstawowymi informacjami o książce
- pobudzanie uczniów do aktywności czytelniczej
- wyrabianie postaw postrzegania książki jako wartości uznanej
- uwrażliwianie na piękno literatury, kultury i sztuki
- kształcenie poczucia estetyki
- wyzwalanie twórczej ekspresji: słownej, plastycznej, ruchowej, plastycznej

FORMY REALIZACJI

- indywidualne rozmowy z uczniem na temat preferencji czytelniczych, przeczytanych książek, form spędzania wolnego czasu
- prowadzenie zajęć z edukacji czytelniczej i medialnej (lekcje biblioteczne, programy czytelnicze dla klas 0-III)
- udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
- analiza stanu czytelnictwa (statystyki, ankiety)
- promocja zbiorów biblioteki w formie gazetek, wystaw, na stronie internetowej szkoły
- organizowanie konkursów czytelniczych, literackich i plastycznych
- odwoływanie się do literatury jako źródła wiedzy o życiu

EFEKTY

uczeń:

- zna historię książki i jej rolę w życiu człowieka
- ma swoje zainteresowania czytelnicze
- umie korzystać z różnych form spędzania wolnego czasu
- potrafi angażować się w życie szkoły i biblioteki

II. KSZTAŁCENIE UMIEJĘTNOŚCI FUNKCJONOWANIA W SPOŁECZEŃSTWIE INFORMACYJNYM

CELE SZCZEGÓŁOWE

- zapoznanie uczniów z warsztatem informacyjnym biblioteki
- kształcenie umiejętności posługiwania się komputerem i urządzeniami peryferyjnymi komputera
- wyrabianie nawyku samodzielnego poszukiwania i przetwarzania informacji
- przygotowanie do dalszego zdobywania wiedzy
- uświadomienie korzyści i zagrożeń płynących z nieograniczonego dostępu do informacji

FORMY REALIZACJI

- prowadzenie zajęć z edukacji czytelniczej i medialnej w bibliotece i ICIM
- doradztwo w zakresie obsługi komputera dla uczniów klas młodszych
- indywidualne formy udostępnienia Internetu i programów multimedialnych w ICIM
- gromadzenie i udostępnianie materiałów na temat korzyści i zagrożeń płynących z nieograniczonego dostępu do informacji (współpraca z pedagogiem i nauczycielami)

EFEKTY

uczeń:

- zna podstawy obsługi komputera
- umie korzystać z warsztatu informacyjnego biblioteki
- potrafi twórczo wykorzystać nowoczesne narzędzia informacji
- rozumie potrzebę krytycyzmu wobec treści prezentowanych przez media

III. KSZTAŁCENIE POSTAW MORALNYCH I SPOŁECZNYCH

CELE SZCZEGÓŁOWE

- kształcenie umiejętności współdziałania w grupie
- kształcenie twórczego i zaangażowanego stosunku do rzeczywistości

FORMY REALIZACJI

- indywidualne kontakty z użytkownikami biblioteki
- realizacja zajęć bibliotecznych z wykorzystaniem pracy w grupach i metod aktywizujących (lekcje biblioteczne, zajęcia czytelnicze)
- zapoznanie uczniów z regulaminami biblioteki i ICIM
- egzekwowanie przestrzegania statutu szkoły i regulaminów biblioteki i ICIM
- angażowanie dzieci do pomocy w organizowaniu imprez, konkursów, wystaw, przedstawień
- organizowanie Zbiórki Książek
- wspieranie inicjatyw szkolnych w ramach pracy zespołów problemowych nauczycieli
- gromadzenie i udostępnianie materiałów na lekcje wychowawcze z zakresu socjologii, pedagogiki i psychologii
- przyznawanie nagród i dyplomów najaktywniejszym użytkownikom biblioteki

EFEKTY

uczeń:

- zna swoje prawa i obowiązki oraz sposoby wyrażania własnych opinii i uczuć
- współtworzy i przestrzega normy współżycia społecznego
- ma poczucie własnej wartości oraz potrafi szanować drugą osobę
- umie być odpowiedzialny i sumienny
- umie aktywnie włączyć się w życie biblioteki
- rozumie potrzeby innych ludzi

IV. KSZTAŁCENIE POSTAW PATRIOTYCZNYCH I OBYWATELSKICH

CELE SZCZEGÓŁOWE

- rozwijanie zainteresowań historią szkoły, regionu i kraju
- popularyzowanie sylwetki patrona szkoły
- kształcenie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego, historycznego i tradycji narodowych

FORMY REALIZACJI

- wyszukiwanie i udostępnianie materiałów oraz scenariuszy poświęconych rocznicom kulturalno-historycznym
- pomoc uczniom w przygotowaniach do konkursów humanistycznych
- organizowanie akademii wystaw i konkursów tematycznych
- aktualizowanie bibliografii zbiorów poświęconych ziemi lubelskiej
- prowadzenie Kroniki poświęconej działalności szkoły

EFEKTY

uczeń:

- umie poszerzać swoją wiedzę w oparciu o zbiory biblioteki
- ma poczucie przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, państwowej
- potrafi aktywnie włączać się w podtrzymywanie tradycji
- godnie reprezentuje swoją szkołę

V. KSZTAŁCENIE POSTAW ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

CELE SZCZEGÓŁOWE

- kształcenie świadomości dbania o higienę pracy umysłowej i kulturę fizyczną
- uświadamianie dzieciom zagrożeń ze strony patologicznych zjawisk życia społecznego

FORMY REALIZACJI

- gromadzenie materiałów z psychologii i pedagogiki dotyczących problematyki patologii społecznych
- indywidualne rozmowy z czytelnikiem
- prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki
- stosowanie biblioterapii
- tworzenie kartotek zagadnieniowych i zestawień bibliograficznych
- włączanie się w akcje zespołów ds. profilaktyki i pomocy materialnej oraz wychowawczego

EFEKTY

uczeń:

- uświadamia sobie zagrożenia ze strony zjawisk patologicznych
- potrafi dotrzeć do informacji na ich temat

- rozumie konieczność dbania o higienę pracy umysłowej i kulturę fizyczną

VI. WSPIERANIE NAUCZYCIELI W PRACY DYDAKTYCZNEJ, OPIEKUŃCZEJ I WYCHOWAWCZEJ

CELE SZCZEGÓŁOWE

- kształcenie postawy postrzegania biblioteki jako ośrodka kulturalnego i centrum informacji w szkole

FORMY REALIZACJI

- gromadzenie aktów prawnych z zakresu prawa oświatowego oraz literatury z zakresu pedagogiki i psychologii
- wyszukiwanie materiałów na lekcje, godziny wychowawcze oraz scenariuszy uroczystości szkolnych
- sporządzanie zestawień bibliograficznych na określony temat
- pomoc nauczycielom prowadzącym zajęcia w ICIM
- współorganizowanie wystaw, konkursów, akcji i uroczystości szkolnych
- sprawowanie opieki nad dziećmi podczas wycieczek, imprez, uroczystości szkolnych

EFEKTY

nauczyciel:

- postrzega bibliotekę jako wsparcie w pracy dydaktycznej, opiekuńczej i wychowawczej

VI. WSPOMAGANIE RODZICÓW W WYCHOWYWANIU DZIECI

CELE SZCZEGÓŁOWE

- rozwijanie zainteresowania rodziców działalnością i zbiorami biblioteki
- zaangażowanie rodziców w działania podejmowane przez bibliotekę szkolną

FORMY REALIZACJI

- sporządzanie wykazów literatury z zakresu wychowania i opieki nad dziećmi
- współpraca z Radą Rodziców przy dokonywaniu zakupów nagród książkowych
- sprawowanie opieki nad dziećmi podczas wycieczek szkolnych
- organizowanie zbiórek książek
- promowanie akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
- pedagogizacja rodziców we współpracy z wychowawcami poprzez przygotowanie materiałów i zestawień bibliograficznych

EFEKTY

rodzice:

- znają różne formy działalności biblioteki
- korzystają ze zbiorów biblioteki
- angażują się w działania podejmowane przez bibliotekę
- rozumieją konieczność codziennego czytania dzieciom

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu wychowawczego biblioteki będzie polegała na sprawdzaniu efektywności działań oraz zachowań uczniów w trakcie realizacji programu.

Sposoby, środki i wskaźniki ewaluacji:

- ocena aktywności czytelniczej uczniów statystyki, ankieta
- ocena umiejętności samodzielnego wyszukiwania informacji i posługiwania się narzędziami medialnymi
- ocena umiejętności interpersonalnych,
- ocena ilości i jakości wytworów prac uczniowskich zgodnie z ustalonymi kryteriami

- ocena poziomu wiadomości i umiejętności uczniów biorących udział w konkursach, akademiach i innych imprezach szkolnych
- ocena atmosfery pracy biblioteki (ankieta, obserwacja, wywiad)
- ocena wykorzystania zbiorów biblioteki szkolnej w samokształceniu uczniów
- ocena współpracy z nauczycielami, pedagogiem (analiza wspólnych działań, wykorzystania materiałów i narzędzi informacyjnych biblioteki)
- ocena współpracy z rodzicami.

Bibliografia:

1. J. Andrzejewska, Bibliotekarstwo szkolne. Teoria i praktyka T.1: Organizacja biblioteki, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Warszawa 1996.
2. J. Andrzejewska, Bibliotekarstwo szkolne. Teoria i praktyka T.2: Praca pedagogiczna biblioteki, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Warszawa 1996.
3. M. Garszka, Program wychowawczy biblioteki Szkoły Podstawowej nr 5 im. Władysława Broniewskiego w Wodzisławiu Śląskim „Książka uczy, bawi, wychowuje”, www.rybnik.pl
4. A. Kwiatkowska, Program wychowawczy biblioteki szkolnej, www.bibliotekawskole.pl
5. D. Saniewska, Vademecum współczesnego nauczyciela bibliotekarza, Sukurs, Warszawa 2011.